

Levél a Váci-utról

Jöjjenek csak velem, tisztelt hölgyeim és uraim. A Váci-utra vezetem önöket, oda, a hol csak gyárak vannak, meg korcsmák. Kormot, füstöt, bűdösséget okádó gyárak, meg pállottszagu apró, szorongásig megtelt korcsmák. Sok-sok korcsma. Talán — sőt bizonyosan — több, mint ahány a gyár.

Ugy idegyülekeztek ezek a butító, kártékony helyiségek a munkások közé, mint a legyek az édességre.

Szombat este mentem arra, úgy tiz óra felé.

Két oldalt az utcán, a kerítések mellett, a gyalogjáró szélén, az utca piszokjában hasra vágódva, arcukkal az utca sarát turva, úgy hevertek sorjában az emberek. Nem egy-két ember, hanem tiz-husz. Stációnkint, végig az utcán. A ruhájuk szennyes-piszkos a heti munkában. Az arcuk puffadt-vörös. Tegőbbjük mozdulatlan alszik. Egy részük még nemrég került a sárba. Tántorogva jöhetett ki a korcsmából, aztán egyszerre megbicsaklott a lába, elterült. Magában dünyögve káromkodik, próbál fölkászolódni, de a szesz legyüri. Néhány perc múlva ő is elalszik és olyan mozdulatlan hullalész, mint amazok...

A kerítésnél egy diszes csoport. Egy nő, meg két férfi, szemérmetlen helyzetben. A nő igazságosan megosztja közöttük kegyeit, undorító csókjait.

Ezeket az embereket nem lehet hibáztatni. »Nem tudják, mit cselekesznek.« De nem lehet hozzájuk férközni. Nem lehet a fiaikat, lányukat munkába venni, felvilágosítani az alkohol veszedelmes hatásáról. Nem lehetne így megelőzni, hogy majdan ne kövessék apáik helyét

az utcán?...

De ha már ez így van esténkint ezen a vidéken, miért nem gondoskodik róla a rendőrség, hogy ezek a százalmas áldozatok elkerüljenek az utcáról? De nem brutálisan, rendőrcsizmával, gorombasággal. Megértő, humánus eljárással kell eltakarítani az utcáról ezeket a százalmas gyomokat. Londonban például úgy van, hogy külön mentőkocsik indulnak köruttra esténkint az ilyen helyekre s az utcán talált részegeket felrakják ezekre a kocsikra. Külön épület van, ahol aztán kialuszszák mámorukat...

Ha már ilyeneket láttam este, másnap délelőtt elindultam vizsgálódó sétára ezen a környéken. Hadd lássuk napvilágnál ezeket az embereket.

Szomorubb és bővebb tanulsága volt e sétának, mint sejtettem.

Az egyik utcafordulónál kiáltások, rohanó lépések zaja... Elém vágódik két ember. Az egyik kergeti a másikat. A ki kergeti, annak a fejből csurog a sűrű vér. Mind a kettő

nyomt. XX. cs. 81. sz.

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

613.81

Szerző

Cím *Levél a Váci-utról.*

Idő

1913

Forrás:

Az Est

Személy

Bp.

1913 VIII/8

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

kinyitott bicskát tart a kezében. A napsugár szikrát ver a fényes pengén. Éppen mellettem, az utca-sarkon éri utol az üldöző. Összedobbannak. A pegnek csillognak. Egymásnak mennek. Vaktában, össze-visszaszurkálják egymást, mint két dühödt vadállat, míg az összeseregülő népség szét nem váalsztja őket. Akkorra rendőr is kerül. A fejek véresek. A bicskák pengéje ivalakban hajlik meg. Ott görbült meg a másik testében.

Fényes nappal...

Az emberek beszélnek, hogy ugyanitt agyonszurta tegnap egy embert...

Szegény, egyébként robotoló emberek miért üldözik egymást? Hát nincs elég bajuk az étellel?...

Most következik a harmadik kép ebből a negyedből. Tessék figyelni. Bátor vagyok külön felhívni rá a hatóság figyelmét.

A Huba-utca 8. számú ház egyemeletes épület. A lakásokban csupa szegény munkásember lakik. Egy-egy szobában tizen-tizenöten. Van itt mindenféle fajta. Kinai, mohamedán, még szerezsen is. Már az

utcára kiérzik az orrfacsaró szag ebből a házból. Az udvaron garmadában a rothadó zöldség. (Az udvar is bérbe van adva egy zöldségesnek.) A pincében meg káposzta rothad. Ahogy belépünk, összesug az egész ház. Az emberek nagyon bizalmatlanok. Legtitkolóbb pedig a házmester.

Hát ennek ez a nyitja. Ez a ház dr. Erőss Sándor építőmesteré. Mint-hogy azonban ő többrendbeli házai révén milliomos, derogál neki, hogy maga törődjön ezzel a házával. Kiadta bérlőnek. De a bérlő se akar bajlódni a házzal. Ő meg kiadta egy albérlőnek. Az albérlő meg kiadta a házmesternek. Már most tessék gondolkodni rajta. A tulajdonos is nyer, a főbérlő is, az albérlő szintén, a házmester sem károsodhat. És mindezeket a nyereségeket azok a szegény, összezsufolt emberek kénytelenek fizetni.

Sőt.

A házmester negyedévenként fizet az albérlőnek. Ő azonban hetenkint szedi a bért, mert így kiadósabb. Már most megtörténik, hogy egy lakó nem tudja lefizetni a heti lakáspénzt. Se baj! A házmester kölcsönadja neki ezt az összeget. Kölcsönadja 400—500 percentes kamatra. És godoskodik róla, hogy megfizessék neki ezt a hallatlan uzsorakamatot...

Ime, egy égbekiáltó példája a pesti lakásuzsorának.